

Петър Трантеев
София, Радовиш 15

27.10.1948.

133
28.10.48
До УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКОТО
ПЕЩЕРНО ДРУЖЕСТВО,

СОФИЯ.
Копие: Българския Народен Съюз за Защита на природата.

Копие: Дружество "Природа"

Един неотдавнашен разговор с председателя на Българско Пещерно Дружество, др. Ем. Иванов, ме наведе на мисълта, че дружеството може да уреди по някакъв начин една пещерна хижа или поне научна станция. До вчера се е говорило за възможното построяване на такава хижа в Лакатник, на гробното място на алинизма Ради Иванов. Днес, обаче, дружеството няма налични средства за такава една крупна постройка, при каквото и да било желание.

Все пак явно е, че в Лакатник и неговите пещери представляват един забележителен интерес, както за любителя, така и за научния работник. В продължение на десетина години съм посещавал това място като любител на природата и заинтересован от множеството пещери. Свидетел съм на масови посещения в Лакатник, най-вече на пещерата "Темната дупка". Както изтъкваме в склада си за тая пещера, макар тя да няма привлекателната сила на пещера с сталактити и сталагмити, все пак е извънредно ценна като карстов феномен и прави доволно силно впечатление и на любителя и на специалиста. Често, за един новар преминаването на "Чошала" се смята като кръщение в подземния алинизъм и пещерното дяло.

Така или иначе, суровата природа на Лакатник се радва на стотици посещения. Това именно не трябва да се изпуска изпредвид целите на Пещерното дружество.

Както любителя, така и специалиста, обаче, се нуждаят от светлина, вода, обяснения и сведения за местността и пещерите. Не веднаж съм се връщал по два или три пъти в пещерата, за да разведвам разни запаляковци или или хора, заинтересовани от пещерата. Не веднаж мнозина са ми казвали, че е необходимо в Лакатник да се уреди някаква хижа, освен рибарската, дори станция или още по-далеко - бифет. Това би улеснило стотиците посетители, а би подпомогнало материално онези, които ще се нагърби с тая работа.

Макар да зная, че моето предложение ще се посрещне с строга критика, смятам, че не ще бъде зле да се проучи тоя въпрос от назначени за случая лица.

Работата се състои в следното: На двадесетина метри пред "Темната дупка" в ляво зее полузазидания отвор на малка пещера. Тя е вероятен клон от голямата, но за установяване на тая връзка ще трябва още да се работи. Предверието на тая малка пещера има отпред зид, на който е оставено място за врата и прозорец. Чие е това дяло, не ни е известно. По-нататък едно пространство от 8 x 3 метра приблизително, дава възможност да се приеме същото като стая, само че с

нисък таван. След осмия метър галерията се стеснява, за да продължи в посока север и североизток около 200-250 метра. Предверието е сухо, доколкото ми е известно, през всички сезони. Все пак това трябва да се провери. Подът е скала, покрита с оломъци от скалата на тавана и наместа с наносен материал.

Почистването и подготовката на това предверие за нещо като помещение не е трудна работа. С доброволен и безплатен труд от страна на пещерняците, това би станало за 3-4 дни.

Поставянето на врата, прозорец и някои необходими инвентарни вещи не ще излезе скъпо. Същото е, вярвам, и с поставянето на един нар за спане, само че този въпрос трябва да се проучи основно.

При наличността на инвентар като лампи, вжета, инструменти, карти, уреди за измерване и пр., една хидроложка и биоложка научна станция би намерила едва ли не идеални условия за работа. Наличността пък на водачи би улеснила посетителите, естествено срещу заплащане и качествена разписка. Не само за пещерата "Темната дупка", но и околността с 9 километра в диаметър, водачите са необходими и полезни. Дружеството би могло да излъчи измежду своите хора такива водачи доброволно и безплатно.

Поставянето на особен плакат на централно място при гарата в Лакатник, който да съобщава за наличието на водачи, светлина и пр. за пещерите и околността ще възбуди интерес не само сред пещерняците, но ще направи реклама на дружеството и сред обществото. Можем да очакваме съдействие от тази гледна точка. Увеличеното число посещения ще ползват касата ни, при това и обикната на селото и ВДЖ. Можем да очакваме известно съдействие от страна на селствата.

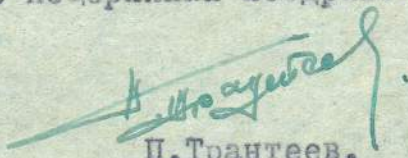
Част от инвентаря на такава една научна станция би могъл да се набере чрез доброволни пожертвования от страна на членовете на дружеството, частни лица или сродни нам учреждения. А и вярвам, че всички членове ще дадат своята материална, физическа или морална подкрепа.

Ако условията за започването на такова едно, с голяма важност дяло са благоприятни, аз съм дълбоко уверен, че бъдещето е с нас. Разбира се, пред всичко, необходимо е да се проучат всички условия за провеждането на такава една акция, за да се отстранят и най-малките пречки.

Ето защо, аз моля Управителния Съвет да разгледа възможностите за създаване на еднавномисия, която на място да проучи условията. С подробния си доклад, тая комисия ще хвърли светлина върху мъгливите за сега идеи и мисли.

Моля Управителния Съвет да си наже думата по тоя въпрос.

С пещерняшки поздрав:

П. Трантеев.